

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.9.2010
COM(2010) 516 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

Средносрочен преглед на регламента за LIFE+

SEC(2010) 1120

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

Средносрочен преглед на регламента за LIFE+

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Стартиралата през 1992 г. програма LIFE бе една от водещите програми на ЕС за финансиране в областта на опазването на околната среда и чрез нея 3 115 проекта получиха финансиране в размер на 2,2 млрд. EUR за опазване на околната среда. Последният финансов инструмент за околната среда (LIFE +) бе приет с Регламент (ЕО) № 614/2007 (наричан по-долу „Регламентът“)¹.

Целта на Регламента е да допринася за изпълнението, обновяването и развитието на политиката и законодателството на ЕС в областта на околната среда, допринасяйки по този начин за едно устойчиво развитие (член 1, параграф 2). Друга цел е да допринася за огласяването и разпространението на информация по въпросите на околната среда в целия ЕС.

Регламентът се прилага за периода 2007—2013 г. и е с финансов пакет от 2,14 млрд. EUR. Европейският парламент предостави допълнителни средства за увеличаване на бюджета до 2,17 млрд. EUR. Три вида интервенции са възможни по LIFE+:

- **Безвъзмездни средства за дейности**, традиционна програма за LIFE — 78 % от бюджета;
- **Безвъзмездни средства за оперативни дейности на НПО**, бивша програма НПО — 3 % от бюджета;
- **Договори за обществени поръчки** за предоставяне на услуги — 19 % от бюджета.

Съгласно член 15, параграф 2 от Регламента, Комисията трябва да представи не по-късно от 30 септември 2010 г. междинен преглед на LIFE+ пред Европейския парламент и пред Комитета LIFE+. **Комисията трябва да докладва също за мерките, предприети за осигуряване на взаимно допълване с други финансови инструменти на ЕС (член 9 от регламента).**

При изготвянето на този преглед Комисията поръча външна оценка, публикувана през юни 2010 г. (наричана по-нататък „оценката“)².

Тъй като Регламентът влезе в сила през юни 2007 г., първата покана за представяне на предложения бе възможно да бъде отправена едва през октомври 2007 г., а проектите да започнат през януари 2009 г. Затова е на разположение ограничена информация относно резултатите. Заключениета от оценката следва да се разглеждат като ориентировъчни и подлежат на потвърждение в бъдеще.

2. РЕЗУЛТАТИ И ПОУКИ

През отчетния период LIFE+ послужи като ефективен инструмент за прилагане на приоритетите, заложи в Шестата програма за действие в областта на околната среда (БПДОС)³. В следващите раздели се анализират резултатите от всеки вид интервенция.

¹ ОВ L 149, 9.6.2007 г.

² <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/evaluation/index.htm#mte2010>

2.1. Стъпки за опростяване

LIFE+ обедини почти всички разходи за околната среда⁴ на ГД „Околна среда“ в единен финансов инструмент. Регламентът също така обедини два вида интервенции, т.е. обществените поръчки и безвъзмездните средства за по-голяма гъвкавост при избора на едната или другата опция в зависимост от нуждите на политиката, както е посочено в приложение II към Регламента.

Основната полза от обединяването им е възможността за **подобро стратегическо планиране**. Оценката призна усилията за подобряване на синхрона между безвъзмездните средства за дейности и актуализацията или разработването на политиките, като същевременно посочи и къде са необходими подобрения. Не би могло да бъде другоаче при условие, че резултатите от проектите са видими след 3 до 5 години, което прави безвъзмездните средства за дейности по-подходящи за прилагането на дадена политика отколкото за нейното разработване.

Въпреки това, някои пречки бяха установени най-вече при **Forest Focus**. Независимо че финансирането остана по линия на LIFE+, Forest Focus се управляваше централно, но не пряко, като на националните агенции се разпределяше част от финансовата помощ на неконкурентен принцип. Случаят не е вече такъв. Оценката препоръчва консултация с държавите-членки относно тази очевидна слабост при LIFE+.

Оценката разглежда също въздействието на **член 1, параграф 2 от Регламента**, според който всички финансирани дейности трябва да бъдат в полза на държавите-членки. Стриктното тълкуване на тази разпоредба не позволява финансирането на дейности извън ЕС, което води до множество компромиси. При безвъзмездните средства за дейности това намалява потенциала за финансиране на проекти, свързани с трансгранични екологични проблеми извън ЕС. При подпомагането на НПО това се отразява отрицателно на международния характер на работата им, например при изграждането на капацитет при членовете. При обществените поръчки това намалява възможностите за комуникационни дейности, като например международни събития извън ЕС.

2.2. Безвъзмездни средства за дейности

Безвъзмездните средства за дейности са наследник на LIFE III, но Регламентът въведе промени: биологичното разнообразие бе добавено към частта „природа“ и разшири обхвата на частта „околна среда“, за да я приведе в съответствие с приоритетите на БПДОС. Частта „трети страни“ бе премахната, а дейностите по нея бяха включени в други инструменти. Бе въведен нов елемент — „информация и комуникация“, за по-добра комуникация по теми от областта на околната среда.

Части на LIFE+

Природа и биологично разнообразие: проекти, които допринасят за прилагането на директивите за птиците и за местообитанията и на съобщението на Комисията

³ Виж работен документ на Комисията за по-подробна информация.

⁴ LIFE, Устойчиво градско развитие и Програми на неправителствени организации, Forest Focus и бюджетните редове за ГД „Околна среда“ без правно основание

„Спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г.“.

Околна среда и управление: новаторски или демонстрационни проекти, свързани с целите на ЕС в областта на околната среда.

Информация и комуникация: комуникационни и разяснителни кампании относно политиката на ЕС в областта на околната среда и горски пожари.

Процентът на съфинансиране е 50 % от допустимите разходи, но максималният размер на съфинансиране по проекти „Природа“ може да достига 75 %, ако са насочени към приоритетни местообитания или видове.

През отчетния период са били финансирани 547 проекта. Проектите по част „Природа и биологично разнообразие“ са представлявали около 51 % от бюджета за безвъзмездни средства за дейности, което отговаря на задължението да се отделят най-малко 50 % от бюджетните средства за безвъзмездни средства за дейности за частта „Природа и биологично разнообразие“.

Традиционните части на LIFE (т.е. LIFE „Природа“ и LIFE „Околна среда“) запазват своята централна роля, докато двете нови части срещнаха трудности в началото. Това е нормално, тъй като потенциалните бенефициери трябва да се запознаят с новите процедури за подбор, правила и изисквания. Финансовата криза също оказва влияние на поканите за предложения. Частни бенефициери и неправителствени организации срещнаха повече трудности при получаването на съфинансиране и в много случаи частни субекти оттеглиха подкрепата си. Този проблем бе наблюдаван и при заявителите от публичния сектор поради бюджетни ограничения вследствие мерките за преодоляване на кризата.

Що се отнася до проектите, финансирани по държави-членки, с Регламента се въвеждат ориентировъчни **национални средства** за насърчаване на пропорционално разпределение на проектите в рамките на ЕС. Националните средства подобриха географското разпределение на проектите, но не значително. Италия, Испания и Германия са държавите-членки, които запазват по-висок дял на финансиране по LIFE+. Новите държави-членки като цяло не се справят толкова добре. Външно проучване определи няколко основни причини, като например активна подкрепа за заявителите от страна на националните органи или достъп до допълнителни средства.

Оценката навежда на заключението, че националните средства могат да доведат до избор на проекти с по-ниско качество, което се отразява на реалната полза от програмата на ниво ЕС.

Допълнителни ползи за ЕС

В оценката се заключава, че LIFE+ не е загубил значението си при положение, че е единственият финансов инструмент на ЕС, специално ориентиран към околната среда: „Нуждата от програмата нараства предвид неизпълнението на целите на ЕС в областта на биологичното разнообразие и необходимостта от подкрепа за природното богатство и „зелената икономика“ и от инвестиции в тези области“.

Допълнителните ползи от програмата се състоят в подобреното прилагане на политиката на ЕС в областта на околната среда на национално, регионално или местно

равнище и в осигуряване на обмен на информация на ниво ЕС. Включването на нови теми и части направиха програмата още по-значима и полезна на ниво ЕС. Бенефициерите и държавите-членки смятат, че програмата не бива да се прекъсва, тъй като е от съществено значение за изпълнението на политиката на ЕС в областта на околната среда. LIFE+ намира широка подкрепа сред всички заинтересовани страни.

Оценката заключава, че сегашните схеми за подбор, управление и контрол са ефективни, ефикасни и добре пригодени за постигане на допълнителни ползи на ниво ЕС.

По смисъла на Регламента, за частта **„Природа и биологично разнообразие“**, самото прилагане на законодателството на ЕС се определя като допълнителна полза. Оценката показва, че LIFE+ е ефективен инструмент за постигане на целите на ЕС в областта на природата и биологичното разнообразие. Много от кандидатите смятат програмата за ключов механизъм на финансиране за насърчаване опазването на природата и за действия в тази насока в целия ЕС, тъй като нейна основна цел е защитата на природата, докато в други програми тази цел е второстепенна. Проектите по LIFE+ са катализатор за доброто изпълнение на политиките в областта на околната среда в държавите-членки.

LIFE+ спомага за приемането на планове за управление, за възстановяване на ценни местообитания, за възстановяване на емблематични видове и за разгръщане на мрежата „Натура 2000“. Той спомага и за създаването на платформи за сътрудничество, които заздравяват партньорствата и по този начин улесняват обмена на добри практики между заинтересованите страни и отговорните лица на високо равнище. Частта „Биологично разнообразие“ превръща програмата в основен инструмент по-специално за финансиране изпълнението на Плана за действие относно биологичното разнообразие с акцент върху опазването на биологичното разнообразие като цяло. Борбата с инвазивните чужди видове, насърчаването на екологосъобразна инфраструктура или ролята на селското стопанство при опазването на биологичното разнообразие са били досега основните приноси на проектите в областта на биологичното разнообразие. Същевременно тази част от програмата все още не е разгърнала целия си потенциал: въпреки множеството заявления едва 24 проекта са били одобрени за финансиране, но степента на резултатност на проектите в областта на биологичното разнообразие е нараснала от 13 % при поканата за представяне на предложения през 2007 г. на 38% при тази от 2009 г. Изискванията по този елемент са по-строги, което частично обяснява ниския процент на успех. Пазарът за частта „биологично разнообразие“ е също така по-обширен от този за частта „природа“ и е по-раздробен, което изисква допълнително усилия за популяризиране на тази част от програмата.

Оценката препоръчва по-голяма гъвкавост и по-големи усилия за привличане на по-широк кръг дейтели, ангажирани в опазването на биологичното разнообразие. За следващия програмен период оценката препоръчва привеждането на изискванията по частта „Биологично разнообразие“ в съответствие с тези на частта „Природа“ и увеличаване процента на съфинансиране за постигане на по-голям брой кандидатури и повишаване на качеството им.

При частта **„Околна среда и управление“**, LIFE+ предлага възможности за финансиране в области, които не са обхванати от други фондове (шум, въздух, химикали, стратегически подходи). Допълнителните ползи се измерват с потенциала на

даден проект да доведе до нови проекти, което ще подобри прилагането на политиките на ЕС. Това по-широко отражение бе оценявано в процеса на подбор като средно добро или много добро при оценката на допълнителните ползи на ниво ЕС.

Проектите в областите отпадъци и природни ресурси, изменения в климата и води, представляват 71 % от всички проекти, финансирани по тази част от програмата. Въпреки това в поканите за представяне на предложения за 2008 г. и 2009 г. бе наблюдавана положителна тенденция в броя на кандидатурите и проектите, одобрени в нови области.

Частта „Околна среда и управление“ е положителен стимул за подпомагане на прехода към по-устойчиво производство, което преодолява дистанцията между научните изследвания и разработването на мащабни търговски приложения. Това е ефективен инструмент за подпомагане на ключови сектори в борбата им за конкурентно предимство чрез възприемане на производствени процеси, които са по-ефективни в използването на ресурси и по-екологосъобразни. Множество „най-добри налични технологии“ (НДНТ) и референтните им документи са били разработени чрез съфинансиране в рамките на LIFE.

Това представлява също така значителна подкрепа за новаторството в областта на околната среда както в частния, така и в публичния сектор: все по-голям процент от проектите (около две трети) са свързани с новаторски методи на управление или бизнес.

Това е също така ефективен инструмент за обмен на най-добри практики и за насърчаване на споделянето на знания между нови и стари държави-членки, тъй като предлага отлична платформа за наднационални проекти, в които компаниите работят заедно и споделят опита си.

Регламентът обаче не намери решение на основния проблем, който посочи последващата оценка на програмата: липсата на силен стратегически акцент върху приоритетите на политиката в областта на околната среда, определени в тази част от програмата. Приложение II към Регламента не позволява определянето на много конкретни приоритети и по този начин потенциално се ограничава възможността постиганият ефект да надхвърля рамките на конкретния проект и резултатите да се оценяват на тематично ниво.

Оценката препоръчва също по-подробно определяне на приоритетите и акцентите по всяка тема. За следващия програмен период тя предлага определянето на годишни приоритетни области или акцентирание върху интересите на ЕС в политически план, които е по-вероятно да бъдат изпълнени от програмата и да осигурят най-голяма полза.

При частта **LIFE+ Информация**, оценката показва, че финансирането на информационни и разяснителни кампании е много трудно на национално и местно ниво. По своето естество тази част от програмата предлага уникалната възможност да се преодолее тази бариера и свързаните с околната среда теми да бъдат широко застъпени. Въпреки това досега само 38 проекта са били одобрени за финансиране. Значителен брой от проектите са били отхвърлени в поканата за представяне на предложения през 2007 г., поради недостатъчно високи или ясни цели в областта на околната среда. Ръководството за кандидатите бе изменено и сега предоставя повече примери за видовете проекти, които отговарят на тази част от програмата. В резултат

на това като цяло качеството на проектите се подобри, но резултатите все още не могат да се сравнят с тези по други части от програмата. Освен това, финансираните проекти обхващат широк кръг от теми и имат най-различна насоченост, акцентирайки върху местни или регионални проблеми и ограничавайки по този начин допълнителните ползи на ниво ЕС. Някои проекти обаче имат по-осезаемо отражение на ниво ЕС.

Оценката препоръчва по-добро определяне на тази част от програмата с оглед по-доброто ориентиране на кандидатите и подобряване качеството на кандидатурите. За следващия програмен период е налице предложение да се увеличи процента на съфинансиране, за да се осигури възможност за по-широки кампании и по-голям брой кандидатури.

Взаимно допълване

LIFE+ не трябва да финансира дейности, които могат да бъдат финансирани от други фондове на ЕС (член 9 от Регламента). Това строго задължение изисква поставянето на ясна разделителна линия между LIFE+ и останалите фондове. Оценката признава усилията за гарантиране на взаимно допълване. Формулярите за кандидатстване изискват информация за включените в предложението дейности, които могат да бъдат финансирани от други програми за подпомагане. Кандидатите трябва да обяснят защо смятат, че тези дейности не попадат в основния обхват на алтернативни инструменти на ЕС и трябва да декларират, че дейностите, изброени в предложението им, не получават и няма да получават помощ от други инструменти на ЕС.

Комисията координира и набелязва проектите, които могат да бъдат финансирани от други фондове на ЕС. Бе разработен протокол за управление на кандидатурите по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (РПКИ) и тези по LIFE+ в частта „Околна среда и управление“, за да се определя най-подходящият инструмент за дадена дейност. Други мерки включват споразумение, според което държавите-членки ще предоставят допълнителни насоки на потенциалните кандидати.

Комисията целенасочено се стреми да избягва двойното финансиране, но възприе една по-положителна нагласа към взаимното допълване чрез предоставянето на допълнителни точки на проектите, доказващи увеличена ефективност чрез взаимодействие с други фондове или съдържащи интегриран подход при използването на различни фондове. Същевременно създаването и укрепването на тези засилващи ефективността взаимодействия с други програми е по-трудно, когато те са децентрализирани или се управляват съвместно с националните, регионалните или местните власти. Също така, кандидатите са склонни да избират фонда, който познават по-добре.

Необходими са повече усилия за подобряване на засилващите ефективността взаимодействия между Седмата рамкова програма за изследвания, LIFE+ в частта „Околна среда“, РПКИ, ЕЗФРСР, структурните и кохезионни фондове с оглед оказване на съдействие на новаторските идеи при всички етапи — разработване, изпитвания и демонстрации, пускане на пазара и широко разпространение.

Оценката препоръчва за следващия програмен период да се обединят частта „Иновации в областта на околната среда“ по РПКИ с частта „Околна среда и управление“ по програма LIFE+, за да се създаде единен механизъм за финансиране на иновациите в областта на околната среда. Определящи в случая са ролята, която играе ГД „Околна

среда“ при наблюдението на дейностите по комерсиализация, предоставянето на препоръки чрез Изпълнителната агенция за конкурентоспособност и иновации по различните покани за представяне на предложения, както и факта, че целите на LIFE+ и РПКИ са тясно свързани.

С оценката се направи предварителна преценка на въздействието от прекратяването на LIFE в частта „Трети страни“. Неотдавнашни проучвания на финансирането на „Натура 2000“ показват, че може още да се подобри усвояването на средствата от различните инструменти на ЕС за посрещане на финансовите нужди на мрежата. LIFE+ може да се използва за подобряване на усвояването като се възприеме една положителна нагласа към взаимното допълване чрез ефективното насърчаване на интегрирано използване на различните фондове на ЕС.

Оценката извърши предварителна оценка на въздействието от прекратяването на LIFE в частта „Трети страни“. Допълнителен анализ е необходим, но в оценката се заключава, че LIFE „Трети страни“ е притежавала простота и гъвкавост и че алтернативните инструменти не винаги ще финансират кандидати или видове проекти, които биха могли да си осигурят финансиране по предишни програми в рамките на LIFE. Тези инструменти осигуряват финансиране като част от една много по-обширна програма за развитие и изместват ударението от приоритетите на околната среда, което може да доведе до сериозни тематични и географски различия на ниво финансиране. От друга страна, през 2009 г. външният преглед на ТПОСПР (тематичната програма „Околна среда и устойчиво управление на природните ресурси“) заключи, че ТПОСПР позволява прилагането на политиката ЕС в областта на околната среда в глобален мащаб.

2.3. Безвъзмездни средства за оперативна дейност на НПО

Целта на този вид интервенция е да се позволи на НПО в областта на околната среда с европейско призвание да допринесат в ролята си на заинтересовани страни за една по-голяма балансираност в политическия процес на ЕС. Оценката потвърди трайното практическо значение на тези безвъзмездни средства.

През 2007 г. са били одобрени 30 НПО, през 2008 г. — 33, а през 2009 г. — 32. Като размери, цели и географско покритие тези организации представляват широк спектър от НПО в областта на околната среда. По-голямата част от финансираните НПО са разположени в Брюксел или околността, тъй като участват активно в политическия процес и се нуждаят от достъп до институциите на ЕС. Същевременно техните мрежи имат за членове организации от всички държави на ЕС и извън него.

Оценката показва, че всички приоритети на БПДОС са покрити с равна застъпеност на разработването на политики, прилагането на политики и изграждането на капацитет. Също така се заключава, че приносът на одобрените НПО е необходим за политиката на ЕС. Някои процедурни и административни аспекти могат да бъдат подобрени, например моментът на годишното решение за одобрените кандидатури позволява договорите да бъдат подписани едва няколко месеца след началото на годината, за която важи финансирането.

Оценката препоръчва промяна в сроковете на процедурата за подбор или промяна на многогодишните рамкови споразумения за партньорство с оглед решаването на проблемите с ликвидността и подобряване на икономическата ефективност.

Съображение 12 от Регламента определя минималното изискване за *дейности на територията на поне три европейски страни*, за да може една неправителствена организация да отговаря на изискванията. За следващия програмен период, оценката предлага увеличаване на тази бройка, за да бъдат включени в политическия процес резултатите от работата в мрежа и на място.

2.4. Подкрепа за разработването и прилагането на политики

Комисията използва обществени поръчки при извършването на проучвания и оценки, при провеждането на срещи, работни заседания и семинари или при разработването и поддръжката на компютърни системи (например сайта на програма LIFE или информационната система на „Натура 2000“). Тази подкрепа има дял и в подпомагането на Комисията с информация, публикуване и разпространение, които са от основно значение за постигането на целите ѝ.

Оценката показва, че обществените поръчки работят по добре утвърдени и задоволителни процедури. Те гарантират, че финансирането е правилно свързано с приоритетите, заложените в работната програма на Комисията и че дейностите служат директно за осъществяването на политиките на ЕС в областта на околната среда. В оценката се заключава, че тези услуги са от съществено значение за Комисията.

Оценката препоръчва подобряване на механизмите за обратна връзка относно качеството на предоставяните от външни изпълнители услуги и насърчаване използването на многогодишни договори.

3. ПЕРСПЕКТИВИ

3.1. Дейности за остатъка от периода на финансиране

Комисията взе предвид препоръките от консултантския доклад и предприема необходимите мерки за преодоляване на посочените най-належащи проблеми. Няколко основни препоръки, например националното финансиране или съфинансиране, не могат да бъдат изпълнени без изменение на Регламента, но ще бъдат взети предвид при разработването на всеки бъдещ инструмент. Предложените тук дейности могат да бъдат приведени в действие при съществуващата правна рамка.

Комисията:

- Организира работни заседания за потенциалните кандидати след всяка покана за представяне на предложения с оглед увеличаване броя и качеството на кандидатурите.
- Основно преразгледа Ръководството за кандидатите по поканата за представяне на предложения за 2010 г. за безвъзмездни средства за дейности и включи повече примери и гъвкави подходи, също с цел постигане на по-висока степен на съфинансиране в рамките на Регламента. Бяха изготвени ориентировъчни списъци на предпочитаните приоритетни области за всяка тема по част „Околна среда и управление“ на LIFE+, в които бяха отразени приоритетите за тази политика в работната програма за 2010 г. Тези промени целят също подобряване на усвояването по различните части на LIFE+, по които се наблюдава по-ниска резултатност.

- Съкрати процедурата, но запази качеството при подбора на проектите.
- Подобри механизмите за осъществяване на по-методични последващи посещения за оценка на устойчивостта на проектите.
- Удвои усилията си за подпомагане на националните центрове за контакт и държавите-членки с по-нисък процент на усвояване. Комисията организира през 2010 г. двудневно обучение за укрепване на тяхната роля при избора на проекти, управлението и проследяването. Комисията също така разработи насоки за комуникационните дейности на националните центрове за контакт.

Комисията се ангажира:

- Да продължи усилията си за по-добро интегриране на безвъзмездните средства за дейности в разработването и изпълнението на политиките.
- Да умножи и подобри дейностите за популяризиране и да удвои усилията за привличане на нетрадиционни кандидати по инструмента LIFE по-специално в областта на биологичното разнообразие и по нови теми от част „Околна среда и управление“. Това включва публикуването на по-съобразени тематични брошури, които показват как проекти по LIFE+ разрешават проблеми на околната среда; провеждане на тематични конференции за обмяна на опит и разпространение на резултатите от проекти; подобряване на количеството и качеството на информацията на уебсайта на LIFE.
- Да насърчава създаването на мрежи от контакти, включително чрез организирането на регионални и общоевропейски срещи на ангажирани с проекти екипи за обмен на опит и технически познания. Управлението на проекти днес е невъзможно без създаването на мрежи от контакти. Затова бе създаден дискуссионен форум за проекти по LIFE+.
- Да проучи възможностите за разработване на показатели за резултатност, подобни на възприетите в рамките на РПКИ.
- Да потърси нови и по-добри засилващи ефективността взаимодействия и да усъвършенства взаимното допълване с други фондове. Например чрез приемането на общи протоколи с други програми. Това ще включва и начини за подобряване на комуникацията между различните служби на Комисията и с компетентните органи, както и разработването на насоки.
- По отношение на програмата за финансиране на НПО, Комисията се ангажира да проучи акцентирането върху годишни приоритети и възможностите за въвеждане на външна оценка и многогодишни рамкови партньорства. Комисията ще преразгледа и показателите за мониторинг на оперативните дейности на НПО и по-конкретно ще оцени доколко ефективно настоящата система допринася за по-добро управление в областта на околната среда посредством разширяване участието на заинтересованите страни в консултациите по политиките и тяхното изпълнение.

3.2. Бъдещето на LIFE+

Съгласно член 15, параграф 3 от Регламента, Комисията представя предложение, ако е необходимо, за по-нататъшното развитие на финансов инструмент изключително в областта на околната среда, чието прилагане да започне от 2014 г. нататък. Комисията вече предприе серия от проучвания, за да анализира ефективните начини за решаване на текущите и нововъзникващите проблеми в областта на околната среда.

На този етап първият и основен извод от средносрочната оценка е, че един специфичен инструмент за околната среда, какъвто е LIFE, е подходящ и необходим, тъй като носи допълнителни ползи на ниво ЕС при разработването и прилагането на неговата политика в областта на околната среда. Същевременно са необходими повече усилия за определяне на финансовите нужди, свързани с околната среда, и на основните трудности пред посрещането им, за да се набележат алтернативни начини за изразходване на средства в областта на околната среда за следващия програмен период.

Оценката подчерта колко е важно осигуряването на адекватна рамка за финансиране на „Натура 2000“ и на биологичното разнообразие. Европейският съвет пое ангажимент към дългосрочната концепция за биологичното разнообразие до 2050 г. и целта до 2020 г., определени в заключенията на Съвета от 15 март 2010 г. Сега, когато мрежата е вече разгърната, вниманието следва да се насочи към активното опазване и възстановяване, което води до значително увеличение на разходите на публичните и частните управители в мрежата. Едновременно с това, за да се постигнат целите на новата концепция на ЕС за биологичното разнообразие е нужно да се отчете нуждата от допълнителни инвестиции.

По отношение на всеки бъдещ инструмент трябва също да се обмисли дали на настоящата програма LIFE+ в частта „Околна среда и управление“ са необходими повече акценти, например годишни приоритетни области или приоритети в политиката на ЕС, за да бъде тя още по-ползотворна. Следва да се разгледат и други механизми за разпределяне, различни от предоставянето на безвъзмездни средства за дейности, за да се определи как най-ефективно да участва ЕС в посрещането на нуждите на публичния и на частния сектор. Според оценката такива механизми биха могли да бъдат преките инвестиции, инвестиционното финансиране като начин за привличане на средства от частния сектор, гаранциите по заеми, собствените капитали, както и комбинирането на безвъзмездни средства и други финансови инструменти. Комисията ще направи също оценка на това дали е ефективно да се запазят два отделни инструмента (например РПКИ и част „Околна среда и управление“ по LIFE+) за финансирането на новаторски идеи в областта на околната среда и дали не са нужни други специфични средства (например инструмент, посветен на изменението на климата).

Финансирането на НПО от ЕС с дейност в областта на околната среда следва да се преразгледа, за да се подпомогне по-ефективно тяхната роля при прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда и при изграждането на база от знания за политиката в областта на околната среда, както и за насърчаване на нови участници и нови мрежи.

Външното измерение на политиката в областта на околната среда също следва да се разгледа в светлината на изложените в оценката заключения. Ще бъде направен допълнителен анализ с оглед повишаването на ефективността и резултатността на инструменти, които могат да обхванат външното измерение на политиката в областта на околната среда, и ще бъдат предложени най-подходящите варианти в този контекст.

През септември 2010 г. Комисията ще започне оценка на въздействието на възможните варианти предвид преразглеждането на Регламента. Тя ще се основава на проучванията върху засиленото интегриране на грижата за околната среда в инструментите на ЕС за подпомагане и върху оценките на LIFE и ще вземе предвид оценките на други фондове на ЕС.

Оценката на въздействието ще разгледа основния въпрос относно най-добрите методи за финансиране на нуждите в областта на околната среда. Целта е да се набележат свързаните с околната среда области с финансови нужди, за които един посветен на околната среда инструмент на ЕС ще е най-ефективният начин за справяне с екологичните проблеми и онези области, при които финансирането свързано с околната среда, ще е по-подходящо да се извърши чрез други инструменти, различни от LIFE. В края на този процес Комисията очаква да разполага с достатъчно информация, за да определи най-ефективния модел за финансиране в областта на околната среда (инструмент, акцент, обхват, бюджетни средства) и по този начин да умножи максимално ползите на ниво ЕС.

Резултатите от оценката на въздействието ще са на разположение през третото тримесечие на 2011 г. и, ако е целесъобразно, ще послужат за основа на предложение на Комисията за нов финансов инструмент в областта на околната среда.